

Súd: Krajský súd Banská Bystrica  
Spisová značka: 17CoP/16/2022  
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6421203191  
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 06. 2022  
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubomír Šabla  
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2022:6421203191.1

## ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ľubomíra Šablu a sudcov JUDr. Zity Nagypálovej a JUDr. Dušana Ďuriana ako členov senátu, vo veci starostlivosti o maloleté deti W.: Y., nar. XX.XX.XXXX a H., nar. XX.XX.XXXX, obe trvale bytom u otca, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica, deti rodičov matky I. X., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom V. V. XXXX/XX, XXX XX X. P. a otca Y. W., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom J. K. V. XX, XXX XX X. P., v konaní o zmenu výživného, o odvolaní matky proti rozsudku Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 24P/2/2021 - 110 zo dňa 01.02.2022 ako súdu prvej inštancie, takto

### rozhodol:

- I. Rozsudok súdu prvej inštancie v I. výroku o zamietnutí návrhu matky na zníženie výživného p o t v r d z u j e.
- II. Rozsudok súdu prvej inštancie v III. výroku o náhrade trov konania z r u š u j e.

### odôvodnenie:

1. Odvolaním napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zamietol návrh matky na zníženie výživného (I. výrok), ako aj návrh otca na zvýšenie výživného na ich mal. deti (II. výrok) a vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania (III. výrok).

2. Z obsahu spisu a odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie vyplýva, že podaným návrhom zo dňa 21. 10. 2021 sa matka domáhala zníženia výživného na maloleté deti W.: Y., nar. XX.XX.XXXX a H., nar. XX.XX.XXXX na minimálny zákonný rozsah. Otec mal. detí vo vyjadrení k návrhu matky okrem iného navrhol zvýšenie výživného zo sumy 50,- € mesačne na každé dieťa na sumu 100,- € mesačne na každé dieťa.

3. Z vykonaného dokazovania pred súdom prvej inštancie vyplynulo, že rozsudkom č. k. 6P/73/2021-34 zo dňa 21.07.2021, právoplatným dňa 03.08.2021 súd prvej inštancie rozviedol manželstvo rodičov mal. detí a schválil dohodu rodičov na čas po rozvode manželstva, v zmysle ktorej sa mal. deti Y. a H. zverili do osobnej starostlivosti otca Y. W., ktorý ich zastupuje a spravuje ich majetok v bežných veciach; matka mal. detí sa zaviazala platiť výživné na každé mal. dieťa zvlášť po 50,- € mesačne počnúc dňom právoplatnosti rozsudku o rozvode manželstva s tým, že výživné je splatné vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám otca mal. detí. Otec pracuje v O. U. T. X.O., jeho priemerný čistý mesačný príjem zo zamestnania je približne 640,- € a poberá prídavky na deti spolu cca 50,- € mesačne. Z dôvodu riadneho neplatenia výživného zo strany matky a jeho neúspešného exekučného vymáhania otec požiadal o náhradné výživné. Rozhodnutiami Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica (ďalej aj „úrad“) zo dňa 04.08.2021 bol mal. deťom priznaný nárok na náhradné výživné po 50,- € mesačne na každé dieťa počnúc dňom 01.05.2021, vyplácané mesačne pozadu žiadateľovi - otcovi mal. detí. V

zmysle potvrdení úradu zo dňa 03.11.2021 o poberaní náhradného výživného za nezaplatené výživné za rok 2021 pre mal. H. a mal. Y. otec mal. detí v roku 2021 poberal na každé mal. dieťa náhradné výživné vo výške 200,- €. Otec mal. detí je držiteľom motorového vozidla zn. K. J

4. Pravidelné výdavky otca a mal. detí na domácnosť sú nasledovné: strava a hygiena 300,- € mesačne; poplatok za elektrickú energiu 41,- € mesačne, poplatok za RTVS v sume 4,64 € mesačne; poplatok za internet v sume 21,38 € mesačne, poplatok za satelitnú TV v sume 10,- € mesačne, dobíjanie telefónneho kreditu mesačne v sume 12,- € na dva telefóny (otca maloletých detí a mal. Y.), ročný poplatok za komunálny odpad v sume 109,50 €, príspevok do fondu opráv v bytovom dome v sume 30,- € mesačne, daň z nehnuteľnosti vo výške 17,20 € ročne, počas vykurovacej sezóny 100,- € mesačne na drevo, výdavky na PHM mesačne vo výške 50,- €, splátky úverov spolu približne 100,- € mesačne, splátky dlhov 50,- € mesačne, školské poplatky na stravu 45,- € mesačne a cestovné maloletých dcér do školy 15,- € mesačne, športový klub pre maloletú H. v sume 30,- € na jeden školský rok, poplatok za záujmový krúžok mal. H. 10,- € na polovicu školského roka, poplatok ZRPŠ na obe deti v sume 20,- € na jeden školský rok. V týchto výdavkoch nie sú zahrnuté ďalšie nepravidelné náklady na mal. deti na nákupy školských pomôcok, oblečenia a obuvi, či darčiekov na Vianoce a narodeniny.

5. Súd prvej inštancie konštatoval, že na strane mal. detí a ich otca od poslednej úpravy výživného nedošlo k podstatnej zmene pomerov.

6. Oproti poslednej úprave výživného matka maloletých detí stratila trvalé zamestnanie, od 04.09.2021 je evidovaná na úrade ako uchádzačka o zamestnanie. Od 01.10.2021 vykonávala aktívnu činnosť formou dobrovoľníckej služby a je príjemcom pomoci v hmotnej núdzi, pričom v roku 2021 jej boli vyplatené dávky v hmotnej núdzi v sume 78,- €.

7. Matka mal. detí má okrem dcér Y. a H. vyživovaciu povinnosť k mal. Y. T., ktorý bol zverený do starostlivosti jeho otca, vo výške 32,- € mesačne. Matka mal. detí zabezpečuje osobnú starostlivosť o mal. P. T., nar. XX.XX.XXXX a do augusta 2021 aj o mal. U. G., nar. XX.XX.XXXX. V roku 2020 poberala prídavky na tieto dve deti spolu vo výške 646,26 € a v roku 2021 vo výške 657,90 €. Prídavky na mal. U. a P. sú poukazované na účet osobitného príjemcu - mesta Banská Štiavnica kvôli neplneniu účelu. U. G. dňa 22.01.2022 nadobudol plnoletosť, kvôli hádkam s matkiným partnerom opustil spoločnú domácnosť a od augusta 2021 sa zdržiava v domácnosti otca mal. detí.

8. Matka mal. detí súdu prvej inštancie napriek jeho výzve nepredložila doklad o ukončení posledného pracovného pomeru u zamestnávateľa K. SK, s.r.o. Súdu prvej inštancie je z jeho činnosti známe, že prechádzajúce zamestnanie u zamestnávateľa O. U. T. X. P. matka mal. detí ukončila dohodou, pričom svoje tvrdenie o existencii zdravotných dôvodov nepreukázala, o čom svedčí zápisnica o pojednávaní zo dňa 10.06.2021 v konaní o zníženie výživného vedeného na súde prvej inštancie pod spis. zn. 6P/57/2021.

9. Matka výživné na mal. deti riadne a včas neuhrádza, v dôsledku čoho bola rozsudkom Okresného súdu Žiar nad Hronom sp. zn. 4T/125/2020-55 zo dňa 25.05.2021 uznaná za vinnú zo spáchania prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1 Trestného zákona. Výživné po 50,- € na každú mal. dcéru matka mal. detí naďalej riadne a včas neuhrádza, dlh matky na výživnom v čase rozhodnutia súdu prvej inštancie činil približne 1 300,- €.

10. Matka mal. detí dňa 20.11.2021 uzatvorila manželstvo s G. X., nar. XX.XX.XXXX, s ktorým žila v spoločnej domácnosti aj počas predchádzajúcich úprav práv a povinností k mal. deťom v rokoch 2019 až 2021. Manžel matky mal. detí pobera invalidný dôchodok vo výške 158,70 € mesačne, z ktorého mu je vykonávaná exekučná zrážka v sume 57,90 €. Brigádnicke pracuje. Matka mal. detí je vlastníkom a držiteľom motorového vozidla zn. U. N.. Výdavky rodiny matky mal. detí na domácnosť sú nasledovné: nájomné 66,- € mesačne, elektrická energia 60,- € mesačne, poplatok na internet 14,- € mesačne a na TV 11,- € mesačne.

11. Na základe takto vykonaného dokazovania s poukazom na čl. 5, § 62 ods. 1 až 4, § 75 ods. 1 a § 78 ods. 1 a 3 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení (ďalej aj „zákon o rodine“) súd prvej inštancie konštatoval, že na strane matky síce došlo od poslednej úpravy výživného k podstatnej zmene pomerov spočívajúcej v strate zamestnania, zároveň

však konštatoval, že matka nemá pravidelný príjem zo zamestnania v dôsledku vlastného pričinenia. Matka mal. detí je zdravá, netrpí zdravotným postihnutím alebo chorobou, ktorá by jej bránila v získaní zamestnania. Posledné dlhšie trvajúce zamestnanie v O. U. T. X. P. skončila dohodou bez toho, aby mala zabezpečené iné zamestnanie, resp. si dokázala zabezpečiť porovnateľný, prípadne vyšší príjem. U posledného zamestnávateľa K. SK, s.r.o. matka mal. detí pracovala len dva mesiace. Uvedené správanie matky má priamy vplyv na získanie nároku na sociálne, resp. nemocenské dávky, ktoré jej môžu byť, resp. sú vyplácané (a to aj počas tehotenstva), ako aj na ich výšku. Vyživovaciu povinnosť si matka mal. detí dobrovoľne neplní, v dôsledku čoho sa jej dlh na výživnom vyšplhal na sumu 1 300,- €. Bola uznaná vinnou zo spáchania prečinu zanedbania povinnej výživy a mal. Y. a H. musí byť vyplácané náhradné výživné. Na základe uvedených skutočností súd prvej inštancie dospel k záveru, že na strane matky mal. detí nedošlo k takým rozhodujúcim objektívnym skutočnostiam, ktoré by boli dôvodom na zníženie jej vyživovacej povinnosti k mal. deťom. Strata pravidelného príjmu zo zamestnania v dôsledku vlastného pričinenia nemôže byť na ujmu mal. detí, ktoré sú na ňu stále výživou odkázané, nakoľko povinnosťou každého rodiča je upraviť si svoje osobné a zárodkové pomery tak, aby bol v prvom rade schopný plniť si riadne a včas vyživovaciu povinnosť voči svojim nezaopatreným potomkom. Súd prvej inštancie pri rozhodovaní o návrhoch na zníženie, resp. zvýšenie výživného zohľadnil potreby a nároky mal. detí, ktoré však vzhľadom na majetkové a sociálne pomery ich rodičov musia byť prispôsobené ich životnej úrovni, bral do úvahy aj schopnosti, možnosti a majetkové pomery rodičov, ako aj existenciu ďalších vyživovacích povinností matky. Obligatórne súd pri rozhodovaní prihliadol aj na vývoj životných nákladov, ku ktorému došlo počas obdobia uplynulého od poslednej úpravy výživného. Zníženie vyživovacej povinnosti matky k mal. deťom nie je podľa názoru súdu prvej inštancie v ich záujme. Už teraz súdom stanovené výživné pokrýva len menšiu časť oprávnených nevyhnutných nárokov mal. detí. Vychádzajúc z priority výživného v rámci výdavkov matky mal. detí, ktoré má prednosť pred uspokojovaním jej vlastných potrieb, súd prvej inštancie dospel k záveru, že matka mal. detí má potenciál, t.j. schopnosti a možnosti potrebné na to, aby platila súdom stanovené výživné, a preto jej návrh na zníženie výživného zamietol.

12. Nakoľko dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť len v prípade, ak sa zmenia pomery a v konaní nebola od poslednej úpravy výživného uskutočnenej v júli 2021 preukázaná zmena pomerov, ktorá by na strane oprávnených mal. detí, resp. na strane otca mal. detí odôvodňovala ním navrhované zvýšenie výživného, súd prvej inštancie zamietol aj návrh otca mal. detí na zvýšenie výživného.

13. O náhrade trov účastníkov konania súd prvej inštancie rozhodol s poukazom na ust. § 52 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku v platnom znení (ďalej aj „C. m. p.“).

14. Proti I. výroku rozsudku súdu prvej inštancie o zamietnutí návrhu matky na zníženie výživného podala v zákonnej lehote odvolanie matka maloletých detí. Rozsudok súdu prvej inštancie považovala podľa obsahu odvolania za nesprávny z dôvodov uvedených v § 365 ods. 1 písm. b) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v platnom znení (ďalej aj „C. s. p.“), v § 62 ods. 1 C. m. p. a v § 365 ods. 1 písm. h) C. s. p., t.j. z dôvodov, že súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces; súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

15. Matka v odvolaní tvrdila, že nebola oboznámená s návrhom otca na zvýšenie výživného predloženým až na súdnom pojednávaní, na ktorom nebola prítomná, nemohla tak naň reagovať, čím došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces.

16. Pokiaľ ide o zistený skutočný stav veci, podľa matky otec nesprávne uviedol, že jeho mesačné príjmy na deti predstavujú len 50,- €, pretože okrem prídavkov poberá aj výživné cca 100,- €, t.j. spolu 150,- €. (Náhradné) výživné si podľa matky dáva vyplácať neoprávnené, nakoľko ona mu aj keď len čiastočne výživné platí. V októbri 2021 mu bola vyplatená suma 200,- €, na čo súd prvej inštancie nebral ohľad. Matka žiadala o nové prešetrenie pomerov, to sa však neuskutočnilo. Otec ďalej zdokladoval v konaní len platbu 25,- € za stravu mal. Y. v školskej jedálni za mesiac november 2021, avšak v konaní uviedol, že platí každému dieťaťu v školskej jedálni stravu po 45,- €, z čoho matka usúdila, že za mal. H. obedy neuhradil. U. H. pri návšteve matky dňa 11.02.2022 potvrdila, že jej otec obed nezabezpečil, nakoľko sa má najesť u matky, keď tam ide. Otec maloletých ďalej uviedol, že má výdavky a výpomoc od svojich

sestier, neuviedol však v akej výške. ani nedokladoval výpomoc. Podľa matky otec zamlčal, že má príjem cca 700,- € mesačne.

17. Matka vyčítala otcovi zlé zaobchádzanie s maloletými deťmi, uviedla, že je možné doložiť aj zvukovú nahrávku, že otec po deťoch kričí a vraví im, že ak sa im nepáči, pobalí ich a pôjdu k „materi“. Uviedla, že otec maloletých detí ju kontaktuje v stave opitosti, vyhráža sa jej aj jej súčasnému manželovi formou SMS, ktoré je možné doložiť. Ďalej mu vyčítala nedostatočné zabezpečovanie zdravotnej starostlivosti o mal. Y., ktorá má nosiť dioptrické okuliare, pri návšteve matky ich nemá, taktiež ju nevezal na povinné očkovanie, čo je možné overiť u detskej lekárky T. W., ambulancia v X. P.. Nechodí s ňou ani na preventívne lekárske prehliadky.

18. Matka ďalej uviedla, že otec sám dlhuje výživné na maloletú Y. W., na ktoré bol zaviazaný okresným súdom vo výške 645,- Sk k rukám matky. Stále opakovala, že Y. W. nie je otcom mal. detí W. a v konaní vedenom pod sp. zn. 10P/99/2011 žiadal, aby na mal. Y. nemusel prispievať.

19. Matka ďalej vyčítala súdu prvej inštancie, že aj keď v napadnutom rozsudku spomenul, že matka sa znovu vydala, nepoberá žiadnu dávku v hmotnej núdzi, jej manžel je poberateľom invalidného dôchodku, nijako tieto skutočnosti pri rozhodovaní o jej návrhu na zníženie výživného nezohľadnil.

20. K jej ďalším vyživovacím povinnostiam k mal. P. T., nar. XX.XX.XXXX a už plnoletému U. G., nar. XX.XX.XXXX uviedla, že na mal. P. poberá (zrejme výživné - poznámka odvolacieho súdu) 30,- € a prídavok 25,- €. P. na U. matka nedostáva, pretože jeho otec je umiestnený v ÚVV a ÚVTOS v Banskej Bystrici. Potvrdila, že U. sa na adrese trvalého pobytu nezdržiava, prídavok na dieťa preberá sám na Mestskom úrade v Banskej Štiavnici.

21. Matka v odvolaní tiež poukázala na to, že mal. Y. nenavštevuje školský klub už dva roky, nakoľko je žiačkou druhého stupňa. Po skončení vyučovania sa zdržuje v areáli školy, čo je však bezplatné.

22. Matka na záver odvolania zhrnula, že aktuálne nie je v jej schopnostiach platiť naposledy stanovené výživné na každé mal. dieťa po 50,- € mesačne, nakoľko je bez práce, tehotná, čaká dvojčiky, je na rizikovitom tehotenstve, od 01.11.2021 nepoberá žiadne finančné prostriedky (dávku v hmotnej núdzi), nakoľko sa vydala, žije len z invalidného dôchodku jej manžela a prídavku na mal. P. T., naproti tomu keďže jej syn U. žije v domácnosti otca mal. detí, tento má od augusta 2021 väčší príjem ako udáva, otec sa o mal. deti nestará, čo jej vždy povedia pri návšteve.

23. Vzhľadom na uvedené matka podľa obsahu odvolania navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

24. Kolízny opatrovník vo vyjadrení k odvolaniu matky mal za to, že súd prvej inštancie správne a úplne zistil skutkový stav veci a na základe vykonaného dokazovania dospel k správne právnemu posúdeniu veci. Trval na tom, že vzhľadom na zistené skutočnosti vyplývajúce zo sociálneho šetrenia otec zabezpečuje starostlivosť o mal. deti na dobrej úrovni. Styk mal. detí s matkou sa realizuje. Matka si v minulosti neplnila a v súčasnosti si rovnako neplní vyživovaciu povinnosť pravidelne. S poukazom na vek a potreby mal. detí bol názoru, že zníženie vyživovacej povinnosti nie je v ich záujme. Preto sa stotožňuje s napadnutým rozsudkom súdu prvej inštancie.

25. Matka v odvolacej replike (vyjadrení k vyjadreniu kolízneho opatrovníka) nesúhlasila s vyjadrením kolízneho opatrovníka, že o mal. deti je zo strany otca dobre postarané vzhľadom na skutočnosti uvedené v odvolaní. Opakovane zdôraznila, že Y. W. nie je otcom mal. detí W.. Taktiež opätovne poukázala na jej aktuálnu finančnú situáciu uvedenú už v odvolaní.

26. Kolízny opatrovník v odvolacej duplike trval na skutočnostiach uvedených v jeho vyjadrení k odvolaniu matky.

27. Ďalšie vyjadrenia v odvolacom konaní podané neboli.

28. Krajský súd funkčne príslušný na rozhodnutie o odvolaní matky maloletých detí podľa § 34 C. s. p. preskúmal vec nielen v rozsahu odvolania v zmysle § 65 C. m. p., nakoľko sa jedná o konanie, ktoré

možno začať aj bez návrhu, nielen z dôvodov vymedzených v odvolaní v zmysle § 66 C. m. p, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 68 C. m. p. z dôvodu, že to nepovažoval pre zistenie skutočného stavu veci za potrebné a I. výrok rozsudku súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil podľa § 387 ods. 1 a 2 C. s. p. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia vzťahujúcim sa k tomuto výroku, na ktoré v podrobnostiach odkazuje a na zdôraznenie jeho vecnej správnosti reagujúc na odvolacie námietky matky maloletých detí dodáva:

29. Odvolanie matky maloletých nie je dôvodné. Odvolací súd nezistil dôvody na odlišné rozhodnutie vo veci a stotožňuje sa so záverom súdu prvej inštancie, že v prejednávanej veci nie sú splnené podmienky na zníženie (ani zvýšenie) výživného na maloletých detí. Odvolacie námietky matky maloletých ani ostatný obsah spisu neboli podkladom pre privedenie zmeny napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie, nakoľko ani v odvolacom konaní neboli preukázané také skutočnosti, ktoré by mohli mať za následok odlišné rozhodnutie vo veci.

30. K námietke matky maloletých, že nebola oboznámená s návrhom otca na zvýšenie výživného, ktorý mal urobiť až na pojednávaní, na ktorom nebola prítomná, odvolací súd uvádza, že z obsahu spisu, ako aj odôvodnenia napadnutého rozsudku (bod 2.) vyplýva, že už v závere písomného vyjadrenia k návrhu matky na zníženie výživného (č. I. 28 - 31 spisu) otec požiadal o zvýšenie výživného na každé mal. dieťa po 100,- € mesačne. Toto písomné vyjadrenie spolu s prílohami bolo doručené matke dňa 26.11.2021 (doručenka na č. I. 88 spisu), pojednávanie vo veci sa uskutočnilo dňa 01.02.2022, matka mala teda dostatok času na oboznámenie a vyjadrenie sa k tomuto návrhu otca na zvýšenie výživného, čo napokon aj učinila písomným podaním (č. I. 104 - 105 spisu). Matka neúčast' na pojednávaní ospravedlnila zo zdravotných dôvodov a zároveň výslovne vyjadrila súhlas, aby sa pojednávalo a rozhodlo v jej neprítomnosti. Odvolací súd teda v postupe súdu prvej inštancie nezistil porušenie práva matky maloletých detí na spravodlivý proces.

31. K odvolacím námietkam matky týkajúcim sa súdom prvej inštancie zisteného skutočného stavu a právneho posúdenia veci odvolací súd uvádza nasledovné:

32. Pre rozhodnutie súdu o zmene (znížení, či zvýšení) výživného je rozhodujúce posúdenie, či od poslednej úpravy vyživovacej povinnosti došlo k podstatnej zmene pomerov na strane rodičov a maloletých detí, ak áno, čím bola spôsobená a v závislosti od toho, či možno na ňu prihliadať. Súd totiž môže pristúpiť k zmene úpravy vyživovacej povinnosti v zmysle § 121 C. m. p. a § 26, resp. § 78 ods. 1 zákona o rodine len v prípade, že sa (podstatne) zmenia pomery, pritom neprihliada na zmenu pomerov vyvolanú tým, že výživou povinná osoba sa vzdá bez dôležitého dôvodu (výhodnejšieho) zamestnania, zárobku, majetkového prospechu. Z týchto predpokladov vychádzal aj súd prvej inštancie pri svojom rozhodnutí. Pre súd bolo teda rozhodné porovnávať pomery v čase poslednej úpravy výživného rozsudkom Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 6P/73/2021 - 74 zo dňa 21. 07. 2021 a v čase vyhlásenia odvolaním napadnutého rozsudku. Preto pre rozhodnutie vo veci samej sú nepodstatné odvolacie námietky matky týkajúce sa konania vedeného na Okresnom súde Žiar nad Hornom pod sp. zn. 10P/99/2011. Porovnávajúc relevantné pomery súd prvej inštancie konštatoval, že na strane maloletých detí a otca od poslednej úpravy výživného nedošlo k podstatnej zmene pomerov. U matky síce došlo k strate príjmu zo zamestnania z dôvodu jej zavinenia, pretože nepreukázala dôležitý dôvod, pre ktorý ukončila zamestnanie v O. U. T. L. Banská Štiavnica a cca dva mesiace trvajúci pracovný pomer u zamestnávateľa K. SK, s.r.o. Tento dôležitý dôvod nepreukázala ani v odvolacom konaní. Práve preto v zmysle § 75 ods. 1 zákona o rodine správne neprihliadol na súčasnú matkou maloletých detí popisovanú jej finančnú situáciu. Inak povedané, rešpektujúc príkaz daný zákonom o rodine vychádzal pri posudzovaní vyživovacej povinnosti matky z toho, ako keby k tejto zmene pomerov nedošlo. Aj keď je matka toho času tehotná, na rizikovitom tehotenstve, súd prvej inštancie správne poznamenal, že ak by bola zamestnaná v čase jej práceneschopnosti z dôvodu rizikového tehotenstva, resp. v čase jej odchodu na materskú dovolenku, malo by to vplyv na získanie nároku na nemocenské dávky a ich výšku, ktoré jej mohli byť vyplácané aj počas tehotenstva a z ktorých by bola schopná plniť si naposledy určenú vyživovaciu povinnosť k mal. deťom W.. Účelom ust. § 75 ods. 1 zákona o rodine je totiž predchádzať tomu, aby sa výživou povinná osoba vzdala zamestnania buď neuvážene, alebo s cieľom dosiahnuť zníženie svojej vyživovacej povinnosti a ak tak napriek tomu urobí znášala následky s tým spojené. Cieľom daného zákonného ustanovenia je teda ochrana osoby oprávnenej na výživné.

33. Pokiaľ matka napáda zistené príjmy a výdavky otca, tento svoj príjem zo zamestnania nezamlčal, výslovne ho uviedol v písomnom vyjadrení v konaní pred súdom prvej inštancie (č. I. 28 spisu), súd prvej inštancie naň pri rozhodovaní prihliadol (bod 20. odôvodnenia jeho rozhodnutia). Suma 700,- € je nepresným a zaokrúhleným súčtom príjmu zo zamestnania vo výške 640,- € mesačne a prídavkov na dve deti cca 50,- € mesačne. Naposledy určené výživné spolu vo výške 100,- € mesačne sa na účely určenia výšky výživného do príjmov rodiča, v ktorého starostlivosti sú deti a do výdavkov druhého rodiča nezapočítava, pretože práve jeho výška sa prehodnocuje vzhľadom na ostatné (hoci aj potenciálne) príjmy a (odôvodnené) výdavky rodičov a maloletých detí, t.j. posudzuje sa, v akom rozsahu sú rodičia schopní podieľať sa na výžive (odôvodnených potrebách) mal. detí a v závislosti od toho sa určí peňažná čiastka, akou je rodič, v ktorého starostlivosti deti nie sú, povinný prispievať na ich výživu (druhý rodič sa o deti stará, plní si vyživovaciu povinnosť v naturálnej podobe, preto sa jemu vyživovacia povinnosť v peniazoch neurčuje). K matkou napádaným výdavkom otca na stravu detí v školskej jedálni odvolací súd uvádza, že tieto dokopy na obe mal. deti činia 45,- € mesačne, teda na jedno dieťa 22,50 € mesačne (viď bod 20. odôvodnenia napadnutého rozsudku). Jedná sa o priemerný mesačný výdavok, t.j. nemusí byť v presne takejto výške vynakladaný každý mesiac, ale v prepočte za určité rozhodujúce časové obdobie, preto z hľadiska posudzovania priemernej mesačnej výšky výživného nie je rozhodujúce, že v nejaký deň, keď bola mal. H. na návšteve u matky, nebol pre ňu obed v školskej jedálni zabezpečený, resp. zaplatený. Výdavok na návštevy školského klubu mal. Y. v konaní nebol tvrdý, tvrdené a preukazované boli len výdavky mal. H. na športový klub a záujmový krúžok. Prípadná výpomoc sestier otcovi mal. detí je dobrovoľná, pri posudzovaní rozsahu vyživovacej povinnosti sa na ňu neprihliada, nakoľko sestry rodiča mal. detí nie sú povinné prispievať na výživu mal. detí.

34. Pokiaľ ide o náhradné výživné, toto je na základe žiadosti otca a rozhodnutia úradu vyplácané v súdom naposledy stanovenej výške ako náhrada za to, že matka výživné na deti riadne a včas neplatí. Suma 200,- € vyplatená otcovi činí náhradné výživné po 50,- € na každé mal. dieťa za zodpovedajúce časové obdobie neplatenia výživného matkou, nie sú to teda peniaze, ktoré by otec dostal nad rámec naposledy určeného výživného. Štát si následne vyplatené náhradné výživné uplatňuje voči povinnému rodičovi. Okolnosti tvrdené matkou ohľadne čiastočného neoprávneného vyplácania náhradného výživného nemajú vplyv na posudzovanie výšky výživného. Rozhodujúce sú v tomto prípade skutočnosti uvedené v § 62 a § 75 zákona o rodine.

35. Taktiež okolnosť, že otec U. G. toho času výživné na neho neplatí nie je relevantná vo vzťahu k výške vyživovacej povinnosti matky k mal. deťom W.. Výživné na iné dieťa je učené na jeho výživu, má sa spotrebovať na jeho potreby. Taktiež aj prídavok na toto dieťa slúži ako príspevok štátu na výdavky (potreby) dieťaťa, preto nie je namieste poznámka matky, že v dôsledku odchodu jej syna U. do domácnosti otca mal. detí W. má tento väčší príjem.

36. Ani matkou tvrdená nedostatočná starostlivosť otca o mal. detí nebola v konaní preukázaná a napokon ani nemá vplyv na výšku jej vyživovacej povinnosti. Ak je matka názoru, že otec starostlivosť o mal. deti nezvláda, nič jej nebráni podať na súd napr. návrh na zverenie mal. detí do jej osobnej starostlivosti, ak je názoru a vie preukázať, že sa vie o deti lepšie postarať.

37. Napokon za aktuálneho právneho stavu nie je pre posudzovanie výšky výživného rozhodujúce ani tvrdenie matky, že Y. W. nie je biologickým otcom mal. detí W.. Z právneho hľadiska je otcom dieťaťa muž zapísaný v rodnom liste dieťaťa, ktorý je verejnou listinou v zmysle § 3 ods. 2 zákona č. 154/1994 Z. z. o matrikách v platnom znení. V zmysle § 205 C. s. p. listiny, ktoré sú osobitným predpisom vyhlásené za verejné, potvrdzujú pravdivosť toho, čo sa v nich osvedčuje alebo potvrdzuje, ak nie je dokázaný opak. Súd je preto v konaní o zníženie, resp. zvýšenie výživného povinný z tejto verejnej listiny vychádzať, kým sa nepreukáže opak v osobitnom konaní na to určenom. Je verejným záujmom, aby bola zabezpečená výživa mal. dieťaťa. Napokon výživné zo strany matky slúži na úhradu potrieb jej maloletých detí, nie potrieb ich otca, ten je príjemcom výživného za účelom jeho použitia na potreby mal. detí, nakoľko tieto pre malolosť ešte nemajú plnú spôsobilosť na právne úkony, t.j. aj na nakladanie s finančnými prostriedkami v plnom rozsahu.

38. Vzhľadom na uvedené odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v I. výroku vo veci samej ako vecne správny v zmysle § 387 ods. 1 a 2 C. s. p. potvrdil.

39. Ako závislý od tohto výroku v zmysle § 379 písm. a) C. s. p. odvolací súd preskúmal aj III. výrok, ktorým súd prvej inštancie rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. Podľa ust. § 57 C. m. p. o povinnosti nahradiť trovy konania, ak nejde o trovy konania štátu, rozhoduje súd len na návrh. Keďže výrok o náhrade trov konania nie je svojou povahou rozhodnutím vo veci samej a z obsahu spisu nevyplýva, že by si bol niektorý z účastníkov náhradu trov prvoinštančného konania uplatnil, nebol daný dôvod na rozhodnutie o náhrade týchto trov. Preto odvolací súd v zmysle § 389 od. 1 písm. d) C. s. p. tento výrok rozsudku súdu prvej inštancie zrušil, nakoľko dôvody, pre ktoré bol vydaný neexistovali.

40. Z rovnakého dôvodu v zmysle § 396 ods. 1 C. s. p. v spojení s § 2 ods. 1 C. m. p. a § 57 C. m. p. odvolací súd nerozhodol o náhrade trov odvolacieho konania, nakoľko zo strany účastníkov konania nebol učinенý návrh na takéto rozhodnutie.

41. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

### **Poučenie:**

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C. s. p.).

Dovolanie v prípadoch uvedených v § 421 odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) C. s. p. (§ 421 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 C. s. p. nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C. s. p.); na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C. s. p.).

Dovolanie môže podať účastník konania, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 C. s. p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C. s. p.); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C. s. p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C. s. p.).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

- a) ktorému súdu je určené,
  - b) kto ho robí,
  - c) ktorej veci sa týka,
  - d) čo sa ním sleduje a
  - e) podpis
- (§ 127 ods. 1 C. s. p.).

Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 2 C. s. p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C. s. p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C. s. p.).

Účastník konania má možnosť zvoliť si advokáta alebo obrátiť sa na Centrum právnej pomoci so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci (§ 160 ods. 2 C. s. p.). Žiadateľ, u ktorého hrozí nebezpečenstvo zmeškania lehoty, môže zároveň so žiadosťou požiadať centrum o predbežné poskytnutie právnej pomoci (§ 11 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom; dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C. s. p.); povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C. s. p.).

Ak neboli splnené podmienky podľa § 429 C. s. p., resp. dovolanie má vady podľa § 429 C. s. p. napriek riadnemu poučeniu dovolateľa o povinnosti podľa § 429 C. s. p. v odvolacom konaní, resp. napriek výzve súdu prvej inštancie adresovanej dovolateľovi na odstránenie väd a jeho poučení o následkoch neodstránenia väd dovolania, dovolací súd dovolanie odmietne (§ 447 písm. e) C. s. p. v spojení s § 436 ods. 1 C. s. p.).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 C.m.p.).

Proti právoplatnému rozhodnutiu súdu v konaní podľa tohto zákona je prípustné dovolanie generálneho prokurátora Slovenskej republiky (ďalej len "generálny prokurátor"), ak to vyžaduje verejný záujem alebo ochrana práv a ak nápravu nemožno v čase podania dovolania generálneho prokurátora dosiahnuť inými právnymi prostriedkami (§ 78 ods. 1 C.m.p.). Dovolanie generálneho prokurátora je prípustné, ak potreba

zrušiť alebo zmeniť právoplatné rozhodnutie prevyšuje nad záujmom zachovania jeho nezmeniteľnosti a nad princípom právnej istoty (§ 78 ods. 2 C.m.p.).

Generálny prokurátor podá dovolanie iba na základe podnetu účastníka alebo osoby dotknutej právoplatným rozhodnutím súdu. Generálny prokurátor nie je viazaný rozsahom podnetu v prípadoch, v ktorých ani dovolací súd nie je viazaný rozsahom dovolania (§ 80 ods. 1 C.m.p.). Generálny prokurátor môže podať dovolanie aj bez podnetu vo veciach, v ktorých môže prokurátor do konania vstúpiť, a to aj vtedy, ak prokurátor do konania nevstúpil (§ 80 ods. 2 C.m.p.).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (§ 38 ods. 2 Exekučného poriadku). V prípade rozhodnutia, ktorým bola upravená starostlivosť o maloleté dieťa, styk s maloletým dieťaťom alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému dieťaťu alebo rozhodnutia o návrat maloletého dieťaťa do cudziny pri neoprávnenom premiestnení alebo zadržaní (§ 370 ods. 1 a 2 C.m.p.), ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia (§ 376 ods. 1 C.m.p.); súd môže nariadiť výkon rozhodnutia aj bez návrhu (§ 376 ods. 2 C.m.p.); výkon dobrovoľne nesplnenej povinnosti uloženej neodkladným opatrením nariadi súd vždy aj bez návrhu (§ 376 ods. 3 C.m.p.); ak po nariadení výkonu rozhodnutia povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul ani na základe výzvy na plnenie (§ 379 ods. 1 a 2 C.m.p.), môže mu súd uložiť pokutu do 1.000,- Eur (§ 382 ods. 1 C.m.p.), rozhodnúť o zastavení výplaty rodičovského príspevku a prídavku na dieťa a príplatku k prídavku na dieťa (§ 383 ods. 1 C.m.p.) alebo odňať maloletého tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť a postarať sa o jeho odovzdanie tomu, komu bolo podľa rozhodnutia zverené, alebo tomu, komu rozhodnutie priznáva právo na styk s maloletým po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávnene premiestneného alebo zadržaného maloletého prevziať (§ 386 ods. 1 C.m.p.).